

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)				Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych – choroby nowotworowe				Kod przedmiotu	B-OiETwChN		
Kierunek studiów				Pielęgniarstwo							
Profil kształcenia				Praktyczny							
Poziom studiów				Studia drugiego stopnia							
Specjalność				Zachowawcza							
Forma studiów				Stacjonarne i niestacjonarne							
Semestr studiów				III							
Tryb zaliczenia przedmiotu				Egzamin		Liczba punktów ECTS					Sposób ustalania oceny z przedmiotu
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze			Całkowita	2,5	Zajęcia kontaktowe	2	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	2	
		Całkowita	Praca studenta	Zajęcia kontaktowe							
Wykład		15	5	10	Egzamin-sprawdzian pisemny/ odpowiedź ustna					25%	
Ćwiczenia CSM		25	15	10	Zaliczenie- kwestionariusz ocen/checklista umiejętności praktycznych					35%	
Zajęcia praktyczne		10	5	5	Zaliczenie- checklista umiejętności praktycznych					25%	
Praktyka zawodowa		15	5	10	Zaliczenie na ocenę w warunkach rzeczywistych					15%	
Razem:		65	30	35						Razem	100%
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)							Efekty kierunkowe	Formy zajęć	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:											
Wiedza	1.	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych							B.W34	Wykład	
	2.	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej							B.W35	Wykład	
	3.	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii							B.W36	Wykład	
	4.	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne							B.W37	Wykład	
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:											
Umiejętności	1.	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej							B.U12	Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
	2.	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej							B.U24	Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
	3.	planować opiekę nad pacjentami leczonymi systemowo							B.U37	Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
	4.	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii							B.U38	Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
	5.	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcję na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego							B.U39	Ćwiczenia i ćwiczenia praktyczne	
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:											
Kompetencje społeczne	1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;							K.S1.	Wykłady, Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa	
	2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;							K.S2.	Wykłady, Ćwiczenia,	

				zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	3.	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i solidarność zawodową;	K.S3.	Wykłady, Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	4.	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;	K.S4.	Wykłady, Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	5.	Ponoszenie odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne:	K.S5.	Wykłady, Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
	6.	wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.	K.S6.	Wykłady, Ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

Treści kształcenia

Wykład	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, dyskusja z udziałem specjalistów z różnych dziedzin
<p>Etiopatogeneza i epidemiologia chorób nowotworowych – aktualne kierunki badań i statystyki <i>Efekt:</i> etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologii <i>Zakres:</i> czynniki genetyczne, środowiskowe, immunologiczne; częstość występowania wybranych nowotworów w Polsce i na świecie; trendy w zachorowalności</p> <p>Profilaktyka pierwotna i wtórna w onkologii – rola pielęgniarki w działaniach edukacyjnych <i>Zakres:</i> promocja zdrowia, eliminacja czynników ryzyka, badania przesiewowe (cytologia, mammografia, kolonoskopia); prowadzenie działań edukacyjnych</p> <p>3. Zasady leczenia chorób nowotworowych – przegląd metod terapeutycznych <i>Zakres:</i> chirurgia onkologiczna, chemioterapia, radioterapia, immunoterapia, terapie celowane i hormonalne; wskazania, skutki uboczne, przygotowanie pacjenta</p> <p>4. Terapia spersonalizowana w onkologii – kierunki rozwoju i znaczenie dla pacjent <i>Zakres:</i> medycyna precyzyjna, badania genetyczne, dobór terapii na podstawie biomarkerów; rola pielęgniarki w opiece zindywidualizowanej</p> <p>5. Zasady pielęgnowania pacjenta w trakcie i po chemioterapii <i>Zakres:</i> działania niepożądane (nudności, neutropenia, wypadanie włosów, neuropatie), zasady aseptyki, edukacja pacjenta</p> <p>6. Zasady pielęgnowania pacjenta w trakcie i po radioterapii <i>Zakres:</i> pielęgnacja skóry, reakcje popromienne, higiena, zalecenia żywieniowe, unikanie drażniących kosmetyków i urazów</p> <p>7. Rozpoznawanie reakcji emocjonalnych pacjenta na diagnozę i leczenie onkologiczne <i>Zakres:</i> etapy adaptacji do choroby (zaprzeczenie, gniew, depresja, akceptacja), obserwacja, rozmowa wspierająca, rola pielęgniarki jako osoby pierwszego kontaktu</p> <p>8. Komunikacja z pacjentem onkologicznym – przekazywanie trudnych informacji i wsparcie emocjonalne <i>Zakres:</i> techniki komunikacji empatycznej, aktywne słuchanie, reagowanie na lęk, smutek, rezygnację; budowanie relacji terapeutycznej</p> <p>9. Współczesna rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym <i>Zakres:</i> koordynacja opieki, dokumentacja, współpraca z lekarzem, dietetykiem, psychologiem, znaczenie holistycznego podejścia</p> <p>10. Etyczne aspekty opieki nad pacjentem onkologicznym – dylematy, decyzje, godność pacjenta <i>Zakres:</i> świadoma zgoda, autonomia pacjenta, komunikacja w terminalnym stadium choroby, decyzje o niepodejmowaniu terapii uporczywej</p>		
Razem liczba godzin:		10

Ćwiczenia CSM	Metody dydaktyczne	Pokaz, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy
Tematyka zajęć		
<p>Ocena stanu ogólnego i objawów ubocznych leczenia onkologicznego Forma: pokaz + instruktaż wstępny, bieżący, końcowy Zakres: obserwacja objawów: nudności, wymioty, mucositis, neuropatie, wypadanie włosów Cel: nauczenie studentów interpretacji objawów działań niepożądanych leczenia i planowania interwencji pielęgniarskich</p> <p>Pielęgnacja pacjenta z mukositis (zapalenie błony śluzowej jamy ustnej) Forma: pokaz + instruktaż pełny Zakres: przygotowanie płukanek, techniki płukania jamy ustnej, edukacja pacjenta Cel: nauczenie prawidłowej pielęgnacji i przekazywania zaleceń dotyczących diety i higieny jamy ustnej</p> <p>Zastosowanie metod profilaktyki i łagodzenia odczynów popromiennych skóry Forma: pokaz + instruktaż + ćwiczenia z materiałami pozoracyjnymi Zakres: dobór odpowiednich środków, edukacja pacjenta, omówienie czego unikać Cel: utrwalenie zasad pielęgnacji skóry w trakcie radioterapii</p> <p>Komunikacja z pacjentem onkologicznym – rozmowa o emocjach, lęku i bólu Forma: pokaz + symulacja z aktorem/standaryzowanym pacjentem Zakres: empatyczne reagowanie, rozpoznanie emocjonalnego stanu pacjenta, użycie technik motywacyjnych Cel: rozwijanie umiejętności komunikacji terapeutycznej i wsparcia emocjonalnego</p> <p>Edukacja pacjenta przed rozpoczęciem chemioterapii lub radioterapii Forma: pokaz + instruktaż wstępny + ćwiczenia w parach Zakres: opracowanie i przedstawienie materiałów edukacyjnych, przeprowadzenie rozmowy edukacyjnej Cel: rozwój kompetencji w zakresie indywidualnego poradnictwa zdrowotnego</p> <p>Opieka nad pacjentem onkologicznym z zaburzeniami hematologicznymi (np. neutropenią)</p>		

Forma: pokaz + instruktaż z wykorzystaniem symulacji sytuacyjnej Zakres: aseptyka, edukacja w zakresie zapobiegania infekcjom, oznaki zagrożenia Cel: rozwijanie umiejętności oceny ryzyka infekcji i zapobiegania powikłaniom	
Wspieranie pacjenta w opiece paliatywnej – edukacja rodziny i podstawowe działania pielęgnacyjne Forma: pokaz + instruktaż wstępny, bieżący i końcowy Zakres: zmiana pozycji chorego, zapobieganie odleżynom, przekazywanie informacji rodzinie Cel: przygotowanie do roli pielęgniarki wspierającej pacjenta i jego opiekunów w domu	
Prowadzenie dokumentacji pielęgniarstwa pacjenta leczonego onkologicznie Forma: pokaz + instruktaż praktyczny na kartach dokumentacji Zakres: zapis objawów, interwencji, reakcji pacjenta, prowadzenie edukacji Cel: nauka rzetelnej i zgodnej z wymogami dokumentacji medycznej	
Razem liczba godzin:	10

Zajęcia praktyczne	Metody dydaktyczne	Symulacja – oparta na scenariuszu wysokiej wierności Opis przykładowego przypadku
Tematyka zajęć		
1. Reakcja na nasilone objawy uboczne chemioterapii Cel ogólny: Doskonalenie umiejętności oceny stanu pacjenta i wdrażania interwencji pielęgniarstwa w odpowiedzi na ostre objawy niepożądane leczenia onkologicznego		
2. Pacjent z neutropenią i gorączką - zagrożenie infekcją Cel ogólny: Kształtowanie kompetencji szybkiej reakcji na stany zagrożenia życia oraz profilaktyki infekcji u pacjentów z neutropenią		
3. Rozmowa z pacjentem i rodziną w opiece paliatywnej Cel ogólny: Rozwijanie umiejętności terapeutycznej komunikacji oraz edukacji w opiece u kresu życia		
Razem liczba godzin:	5	

Praktyka zawodowa:	Tematyka praktyki zawodowej:
Ocena biopsychospołecznych potrzeb pacjenta onkologicznego Rozpoznawanie problemów fizycznych, emocjonalnych i społecznych. Planowanie indywidualnej opieki w zależności od etapu choroby i leczenia. 2. Edukacja pacjenta i jego rodziny w zakresie przebiegu leczenia onkologicznego Przygotowanie do chemioterapii, radioterapii, leczenia chirurgicznego. Przekazywanie informacji o możliwych skutkach ubocznych 3. Stosowanie metod łagodzących skutki uboczne terapii onkologicznej Opieka nad pacjentem z mucositis, nudnościami, wymiotami, biegunką. Pielęgnacja skóry po radioterapii. Zapobieganie odleżynom i infekcjom w okresie neutropenii. 4. Wsparcie emocjonalne i motywacyjne pacjenta onkologicznego Rozpoznawanie reakcji emocjonalnych (strach, smutek, lęk). Komunikacja empatyczna i techniki wsparcia psychicznego. Rozmowa z pacjentem i rodziną o chorobie i leczeniu. 5. Planowanie edukacji terapeutycznej w warunkach domowych i hospicyjnych Prowadzenie instruktażu dla pacjenta lub opiekuna domowego. Udzielanie zaleceń dotyczących pielęgnacji, żywienia i leków. 6. Udział w pracy zespołu terapeutycznego w opiece onkologicznej Współpraca z lekarzem, dietetykiem, psychologiem, fizjoterapeutą. Uczestnictwo w zebraniach i omawianiu planów terapeutycznych. 7. Prowadzenie dokumentacji pielęgniarstwa w opiece onkologicznej Dokumentowanie objawów niepożądanych leczenia. Ocena skuteczności podejmowanych działań pielęgnacyjnych. 8. Opieka nad pacjentem onkologicznym w okresie terminalnym Rozpoznawanie objawów zbliżającej się śmierci. Wdrażanie zasad opieki paliatywnej. Wsparcie rodziny pacjenta w procesie umierania i żałoby. 9. Promocja zdrowia i profilaktyka nowotworowa w środowisku Edukacja dotycząca badań przesiewowych (mammografia, kolonoskopia, cytologia). Rozpoznawanie czynników ryzyka nowotworów i promowanie zdrowego stylu życia	
Razem liczba godzin:	
10	

Literatura podstawowa:

1.	Pielęgniarstwo onkologiczne: podręcznik dla studiów medycznych / red. nauk. Anna Koper ; [aut. Beata Borzych et al.].- Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2020.
2.	Onkologia Podręcznik dla pielęgniarek/ Redakcja naukowa: Arkadiusz Jeziorski, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, cop. 2005, wyd. I 2020.
3.	Psychoonkologia w praktyce klinicznej / Krystyna de Walden-Gałuszko.- Wyd. 1, 5 dodr.- Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.

Literatura uzupełniająca:

1.	Standardy i procedury w pielęgniarstwie onkologicznym / redakcja naukowa Marta Łuczyk, Zdzisława Szadowska-Szlachetka, Barbara Ślusarska ; autorzy Beata Barańska Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.
2.	Udział pielęgniarki w profilaktyce i wczesnym wykrywaniu chorób nowotworowych u młodzieży / Anna Lewandowska.- Jarosław: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza, 2013.
3.	Żywnienie w chorobie nowotworowej; Krzysztof J. Koper; Wydawca: PZWL 2021